

musik

BIBLIOTEKSNYTT

nr. 1-2
2019

KALENDARIUM 2019

12-14 juni

2019 års samfundskonferens
"Musikforskning idag 2019"

14-19 juli

IAML-kongress i Kraków, Polen

Visning av Scenkonstmuseet på årsmötet med SMBF i april. Läs mer på s. 4 och framåt. Omslag: Spelning från releasen av boken "Börje Fredriksson, saxofonist" på Norr Bar & Restaurang i Eskilstuna den 11 maj. Författaren Stefan Wistrand på saxofon spelar musik av Fredriksson med sin grupp Wistrand/Rytzler Quartet. Läs mer på s. 6. Foto: Roger Bergner.

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet	11	Lou Reed-arkivet
4	Redaktörernas ruta, Rapport från SMBF:s årsmöte & kursdagar	12	Välkommen till 100-årsjubileumskonferens, Svenska samfundet för musikforskning
6	Ny bok om Börje Fredriksson	12	Föreningen för museernas arkiv-, biblioteks- och arkivanställda
7	Ett annat slags musikbibliotek?	12	Summary in English
9	Demokratins skattkammare		
10	Musikfrämjande folkbiblioteksarbete i en tid av streaming och upplevelseorientering		

www.iaml.info

Layout Sara Lind

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteks-föreningen, svenska sektionen av IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Tobias Danielsson & Gunnel Jönsson
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm
08-519 554 10 mbnytt@gmail.com

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 350:-, institutioner 700:-, veteraner, studerande, arbetslösa 150:-
Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära medlemmar

När jag skriver detta står valet till i EU-parlamentet i mediernas fokus. Det lobbas på många fronter – givetvis även för kulturen. IAML har en stark bundsförvant i International Music Council (IMC), som finns på plats i Bryssel. En av de regionala avdelningarna är European Music Council (EMC) som kampanjar under parollen ”Strengthen Democracy! Celebrate Culture! Vote!” Man pekar på “culture’s contribution to the EU as a necessary source of unity and a force for cooperation and mutual understanding.”

I sammanhanget vill jag nämna att jag har initierat och formulerat en ansökan till UNESCO om att instifta en International Day of Music Libraries and Archives. Idén förankrades först i IAML:s styrelse och vår President, Stanisław Hrabia, godkände ansöknings utformning innan jag skickade in den i mars. UNESCO har blivit restriktiv med att lansera fler dagar av den här typen, men vi håller tummarna. Jag hoppas att det faktum att UNESCO fungerade som en slags fadder vid IAML:s tillblivelse 1951 ska ge oss en fördel.

IAML:s Advocacy Committee arbetar nu med att ta fram så kallade position statements. Kommitténs ordförande Anna Pensaert, Cambridge University Library, har skrivit ett statement för research libraries. Jag har skrivit ett motsvarande för musik på libraries in music teaching institutions. Nästa statement kommer att ägnas åt musik

på folkbibliotek. Bekanta er gärna med kommitténs sida på IAML:s webbplats med länk till sammanställningen ”examples of good practice”. Där finns mycket erfarenhet dokumenterad.

Jag har precis skickat in vår nationella rapport till IAML. Före årets kongress i Krakow, 14–19 juli, kommer rapporter från samtliga tjugosex national branches att finnas tillgängliga på IAML:s webbplats. Det är alltid stimulerande läsning! Vid sidan av att beskriva vårt arbete med att lyfta fram musikens betydelse på folkbibliotek i den nationella biblioteksstrategin, har jag skrivit om den lyckade dagen på Kungliga Musikaliska Akademien (KMA) med temat ”Vårt levande muskarv” i höstas och årsmötesdagarna på Kungliga biblioteket med studiebesök. Apropå den förestående internationella kongressen vill jag meddela att SMBF:s stipendium i år gick till Elisabet Andersson på Musik- och teaterbiblioteket i Stockholm. Anders Lönn’s stipendium, som administreras av KMA, tilldelades Sebastian Lindblom vid samma bibliotek. Stort grattis till Elisabet och Sebastian!

Årsmötesdagarna kan man läsa om i detta nummer av Musikbiblioteksnytt. Jag ska be att få tacka alla medverkande: Olle Johansson och Katarina Synnermark från KB för RDA-uppdateringen samt Elisabet Andersson, Susanne Haglund och Pär Johansson från Musik- och teaterbiblioteket för presentationen av notkatalogisering i Libris XL med påföljande workshop. Det var mycket uppskattat av deltagarna. Tack också till Olle Johansson och kollegorna på Musik och teaterbiblioteket för allt arbete med att anpassa Libris XL för musik. Slutligen vill jag passa på att tacka vår sekreterare Kia Hedell som arbetat i styrelsen under åtta år och därför enligt våra stadgar måste lämna sin plats. Kia har gjort en stor insats, inte minst under sina år som sekreterare. Hennes lågmälda auktoritet kombinerad med humor och värme har skapat en stadga i styrelsearbetet

och bidragit till en trevlig atmosfär. Vår nya sekreterare heter Anette Lindström och arbetar vid Umeå stadsbibliotek. Välkommen Anette!

De två studiebesöken på Stiftelsen Musikkulturens Främjande och Scenkonstmuseet var också mycket uppskattade. Tänk att två museer kan vara så olika! Göran Grahn, långvarig medlem i SMBF, visade oss några av de fantastiska instrument och manuskript man har i sin ägo. Scenkonstmuseet har valt att magasinera sin stora samling värdefulla instrument och har istället satsat på en interaktiv utställning där besökarna inbjuds till att själva skapa musik och dans.

SMBF:s styrelse har också spännande planer för en träff under hösten – vi återkommer med information!

Jag inledde med att skriva om valet till EU-parlamentet, men IAML håller ju också val i år! Demokrati är viktigt även inom en förening så jag uppmanar er att utnyttja er rösträtt. Alla som har betalt medlemsavgiften för 2019 får rösta och röstningen pågår till 14 juni. Institutionella medlemskap medger en röst och varje institution väljer sin representant. Hör av er till mig eller IAML:s Secretary General, Anders Cato [secretary@iaml.info], om ni inte har blivit kontaktade angående valet, som gäller en President och fyra Vice Presidents. Presentationer av kandidaterna finns på IAML:s webbplats och skickas dessutom ut tillsammans med inloggningsuppgifterna.

IAML söker dessutom en sekreterare till Public Libraries Section och en ny IAML Historian. Kontakta gärna Anders Cato om du känner dig lockad av uppdraget.

Slutligen vill jag gratulera våra redaktörer Gunnel och Tobias till att Musikbiblioteksnytt numera hedrande nog finns inkluderad i *Music Index with Full Text*.

Pia Shekther

Kära läsare

Nytt år, ny styrelse, nytt nummer av Musikbiblioteksnytt! Inför sommaren hinner vi berätta om årsmötesdagarna i Stockholm och presentera en ny medlem.

Vi får lära känna Psalmboksmuseet med Maria Lagerman i Kroken utanför Karlstad och lite annan info som kan vara kul att känna till. Vi önskar Elisabet Andersson en stimulerande kongress i

Kraków och ser fram emot en rapport om hennes intryck. Ni andra kan få klura på om ni inte har något att berätta för era kollegor. Nätverk är ju till för att vi alla ska bli bättre på det vi gör och information om varandras vardag gör det hela lättare. Hör av er!

Trevlig sommar önskar *Gunnel Jönsson & Tobias Danielsson*

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com
www.smbf.nu
musikbiblioteksforum@listserv.kb.se
www.facebook.com/ (Musikbiblioteksförningen)

Rapport från SMBF:s årsmöte & kursdagar

Kungliga biblioteket,
april 2019

Gunnel Jönsson, text, Tobias Danielsson, foto

Visning av Stiftelsen för musikkonstens främjande. Vår guide, intendent Göran Grahn står som nr. fyra från vänster. Fotograf: Ragnar Köhlin.

Som seden bjuder inledde vi med årsmötesförhandlingar. Ett 30-tal medlemmar var på plats för att höra om verksamhetsåret, där styrelsen och framföra allt Pia Shekhter arbetat inte bara med interna frågor, utan även

ägnat sig åt lobbyverksamhet för att få sekretariatet för den nationella biblioteksstrategin att ägna mer intresse än de fem meningar som blev resultatet.

Byte av medlemmar i styrelsen

Kia Hedell som varit sekreterare under de senaste fyra åren, har nu nått upp till maxtiden 8 år och avtackades som sig bör. Niklas Bogren Persson slutar efter sina 2 år. Valberedningen Ann Malm, Karin Engström & Linda Sundberg hade, efter idogt letande, hittat en person till ny ledamot. Det är Anette Lindström från Umeå stadsbibliotek. Varmt välkommen! Liksom i andra föreningar har SMBF inte bara svårt att få nya medlemmar, utan även att få fram förslag till styrelsen. Vi kan bara hoppas att trenden vänder!

Resestipendier

Årets SMBF-stipendium till IAML-kongressen i Krakow tilldelades Elisabet Andersson, Musik och teaterbiblioteket. Årets Anders Lönn's resestipendium gick till Sebastian Lindblom, Musik och teaterbiblioteket.

Studiebesök

Efter kaffe och mingel i KB:s hall delade vi upp oss i två grupper och avtågade till Scenkonstmuseet respektive Stiftelsen Musikkulturens Främjande.

Scenkonstmuseet är ett statligt museum för teater, musik, dans, kulturarv och ingår i myndigheten Musikverket. Det öppnade i februari 2017. Museet har över 50 000 föremål i sina samlingar, men endast en bråkdel visas upp i museets lokaler. Den största delen – bland annat 6000 musikinstrument och hela Marionettmuseet – förvaras i särskilda lokaler som kan besökas efter bokning via e-postadressen: samling@scenkonstmuseet.se.

Visning av Scenkonstmuseet.

På hemsidan finns länkar till flera databaser. Till exempel kan man söka på musikinstrument i databasen Musical Instrument Museums Online mimo-international.com. Man kan avgränsa sökningen till Scenkonstmuseet.

“ Ett manuskript av Beethoven såldes till Juilliard School of music för 13,2 miljoner kronor för ett antal år sedan

Stiftelsen Musikkulturens Främjande kan ses som ett musikmuseum så som det gamla Musikmuseet var. Här finns

ett stort antal instrument, nottryck, manuskript, affischer, tavlor, möbler med mera som samlats och inköpts av kapten Rudolf Nydahl med start redan 1920. Ett manuskript av Beethoven såldes till Juilliard School of music för 13,2 miljoner kronor för ett antal år sedan. Familjen äger huset där museet ligger i källaren - med tre deltidstjänster har man begränsade öppettider, men varje tisdag och torsdag kan man få en timmes visning. En visning kl. 11 och en kl 12. Trettioåtta instrument kan man se på mimo-international.com. Se vidare på hemsidan: nydahllcoll.se.

Dag 2 - Kursdag

Klockan 9:30 på fredagen kastades vi rakt in i RDA-världen. RDA står

för Resource description and access (resursbeskrivning och åtkomst). Katarina Synnermark och Olle Johansson presenterade sitt arbete på KB med att arbeta med RDA och vidareutveckla ett nytt RDA på svenska. Det som finns på KB:s hemsida, till exempel RDA-Toolkit, måste bearbetas och utvecklas i enlighet med de ändringar som görs internationellt. Det kan ta lite tid, då allt inte är klart med vad de nya begreppen ska heta på svenska. Nya RDA Toolkit kommer inte att översättas i sin helhet. Det bygger på en ny konceptuell modell som är utvecklad i enlighet med principerna för den semantiska webben – IFLA LRM (Library Reference Model).

Den engelska versionen av RDA ska vara klar i april 2019, sägs det. Det nya Libris XL som använder Bibframe håller ju fortfarande på att förbättras och det är inte helt klart hur dessa ska samverka med nya RDA. Men Bibframe är tänkt att vara en enkel modell, bekräftade Olle Johansson. Bibframe är inte knuten till några särskilda katalogiseringsregler.

KB:s hemsidor ska också göras om och flyttas – RDA-anvisningarna för Libris XL inväntar en uppdatering av Verkttyglådan. Men man planerar en hel del kurser under året. Nya Librisbibliotek erbjuds kurser i Libris XL, men även fördjupningskurser ska erbjudas alla Librisbibliotek så småningom.

Kia Hedell avtackas för sin förtjänstfulla tid som sekreterare i SMBF

Susanne Haglund (skymd), Elisabet Andersson och Pär Johansson går igenom musikkatalogisering i Libris XL.

Katarina och Olles presentation, som innehåller många länkar till nyttig information, finns att läsa på SMBF:s hemsida smbf.nu. På bit.ly/2wltKy6 kan man läsa mer om arbetet.

Övriga länkar

IFLA Library Reference Model
A Conceptual Model for

Bibliographic Information
bit.ly/2wwmstv

Utbildnings- och informationsmaterial,
Grundutbildning i RDA
bit.ly/2YMhjaC

RDA-katalogisering
kb.se/rdakatalogisering

Musikkatalogisering i Libris XL

Elisabet Andersson, Pär Johansson & Susanne Haglund, Musik- och teaterbiblioteket startade sin workshop efter en stärkande kaffepaus med att steg för steg gå igenom vad man fyller i i Libris XL-formuläret. Man kan använda mallar eller börja med ett tomt formulär. Publikens var frågvis och ville hela tiden vet mer och frågan "hur gör man med..." dök upp flera gånger. Att detta var efterfrågat var uppenbart! En och en halv timme gick fort och flera exempel och frågor fick vänta till eftermiddagspasset. Men då passade er redaktör på att smita ut i vårsolen i Humlegården och ta helg. Räknade med att ni fick en givande fortsättning.

Ny bok om Börje Fredriksson

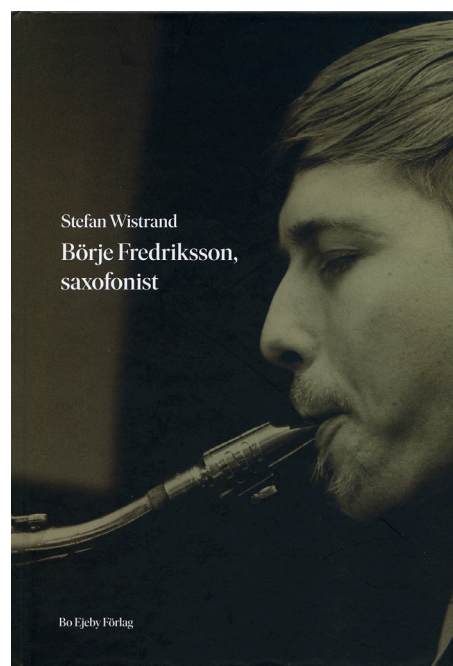
Numer pensionerade musikbibliotekarien och musikern Stefan Wistrand har skrivit en biografi över jazzmusikern Börje Fredriksson.

Tenorsaxofonisten och kompositören Börje Fredriksson (1937–1968) från Eskilstuna tillhörde en av de mest begåvade och personliga jazzmusikerna som kom fram i Sverige i början av 60-talet. Han tillhörde samma generation som Bernt Rosengren och Eje Thelin.

Förebilden och inspirationen var, som för många då, 50-talets hard-bop, den modala jazzen med storheter som John Coltrane och Miles Davis, men Fredriksson formade tidigt helt sin egen stil, både som instrumentalist och inte minst som kompositör. På 60-talet blev

det allt vanligare att svenska jazzmusiker, till skillnad från tidigare då amerikanska standardlåtar dominerade, spelade eget material och Fredrikssons kompositioner tillhör de mer originella från tiden. Under sitt korta liv spelade han med ett flertal betydande jazzmusiker, huvudsakligen med Stockholm som bas, bland dessa en ung Bobo Stenson men också med Bosse Broberg. Fredriksson ingår i en svensk jazztradition, som han starkt bidragit till att utveckla och fördjupa på sitt eget kompromisslösa sätt. Hans musik spelas fortfarande och upptäcks hela tiden av nya generationer av musiker och lyssnare.

Med boken följer också tidigare utgivna inspelningar, sammanställda av Caprice Records och tillgängliga via Spotify. På omslaget av detta nummer bevitnar du en spelning med Stefan Wistrand under

releasefesten i Eskilstuna.

Ett annat slags musikbibliotek?

Kåseri från en amatör

||| Maria Lagerman, text & foto

Maria Lagerman.

Det händer att jag undrar lite skämtsamt om det kanske finns en helt okänd gen för att hantera listor och register? Hur som haver tycks fallenheten gått i arv från min far som gjorde listor jämt. Utan den förmågan skulle det inte vara möjligt att, på amatörnivå, hantera nuvarande innehav av psalm- och koralböcker i mitt psalmboksmuseum.

Trots en uppenbar risk att falla för Jantelagen driver jag numera ett museum, strax norr om Karlstad, i en stuga hos min fästman. Jag har cirka 1600 utgåvor av psalm- och koralböcker, därtill cirka 200 musiktryck med noter för ett mindre antal sånger, och fästmannen har cirka 100 biblar. Verksamheten växte fort ur det härbre där museet började och är nu beläget i den forna smedens Lillstuga.

Vem är väl jag att driva ett museum, utan någon som helst formell kompetens? Men det finns ett brinnande intresse av både samlande och att väcka intresse, insikter och nyfikenhet hos andra.

Samlandet började våren 2006 efter vissa stridigheter på Wikipedia då många ville radera det sammelsurium av psalmrelaterade artiklar som fanns, helt utan struktur och ordning. Jag lovade, i ett vagt ögonblick, att struktur och ordning skulle jag kunna åstadkomma. Som tur var vann det gehör att inte radera allt psalmrelaterat, när många insåg att det skulle bli ett encyklopediskt tomrum annars.

Tänkte, i brist på bättre insikter, att jag kan säkert få ordning på det. Men jag hade inte tänkt behöva köpa någon bok, utan snarare att låna några gamla psalmböcker på Ramsbergs församling i Lindesbergs kommun, där jag var ledamot av kyrkorådet. Tji, vad jag bedrog mig. Nog fick jag låna, men den äldsta var från 1937. Det blev fjärrlån från Stockholm av faksimilen av 1697 års melodipsalmbok. Den psalmbok som biskop Jesper Swedberg varit huvudansvarig för när den kom ut 1695. Sen var jag fast.

Den boken ville jag helt enkelt äga själv. I en tid då Wikipedia innehöll artiklar om alla Carola Häggkvists utgivna skivor och sångtitlar satt jag och läste texter som sjungits i våra kyrkor i 300 år eller mer. Tanken svindlade. Här fanns ord och toner som följt många genera-

tioner, givit tröst, hopp och ork i tider som vi knappt kan föreställa oss. Det blev många artiklar skrivna på Wikipedia.

Kontakter knöts med andra intresserade och fler böcker plockades in i hyllorna hemmavid. Jag ställde ut dem i olika sammanhang och hade föredrag om såväl svenska kyrkans utgivningar

“ “ Vem är väl jag att driva ett museum, utan någon som helst formell kompetens?

som de frikyrkliga. Fredrik Haeffners intresse för sin anfaders, Johann Christian Friedrich Haeffners, musikaliska produktioner, i synnerhet till 1819 års koralutgåva, ledde till närmare kontakter och vi förlovade oss 2010, trots olika bostadsorter.

Eftersom mina utställningar och föredrag var samfundsorienterade föll det sig naturligt att sortera och registrera dem därefter också. Men ganska snart blev koralböckerna för många och för tunga för att ställas ut, så de har bara lämnat hemmet i Ramsberg två gånger (med extra påfyllning av luft i bildäcken). Allt flyttades i omgångar hösten 2015 när fästmannen byggt ett härbre på sin gård, Kroken, för min damastvävstol och där blev plats för några bokhyllor att ställa in psalmböcker och koralböcker. Museet blev ett faktum.

Psalmboksmuseet finns nu i smeden Magnus stuga som flyttades upp till Kroken 1905 från sin plats nere vid sjön.

Redan våren 2018 var där för trångt och gårdens Lillstuga hade blivit ledig. Med ett helt rum till förfogande kunde också fästmannens samling av gamla biblar få plats för allmän visning. Den äldsta originalutgåvan från 1618 väcker onekligen många förundran och häpnad över vad tidigare generationer åstadkom. Villfarelsen om att Karl XII:s bibel skulle vara något slags märklighet kommer också på skam då besökarna får veta att de enda originalöversättningar som skett är Gustav Vasas bibel, som följdes av endast språkliga revideringar fram till 1917 års nya översättning och den senaste i Bibel 2000.

Utan någon som helst akademisk skolning i vare sig biblioteksväsende, museikunskap eller musikvetenskap har jag blivit något slags musikbibliotekarie och museichef på musikens område, trots att jag inte kan ta en ton. Men jag berättar med liv och lust om den kunskap jag samlat på mig kring samfunden och deras utgivning genom olika epoker. Fredrik kan "prata musik" på ett sätt musiker förstår, men är rena grekiskan för mig. Som jag ser det kompletterar vi den profession som finns med ett hjärtligt och hängivet berättande som når andra grupper av människor.

Faktum är att det är, såvitt känt, det enda museum i Sverige som ställer ut psalmböcker för allmän visning. Det finns förvisso arkiv, alla bibliotek och några hyllrader i föreningar där besökare kan orientera sig själva i innehållet. Ofta förutsatt att man vet vad man letar

efter. På museet är syftet det omvända, att besökare ska få en inblick i hur otroligt mångfacetterad och omfattande utgivning som skett, och sker, av den religiösa sångskatten. De allra flesta

“ Faktum är att det är, såvitt känt, det enda museum i Sverige som ställer ut psalmböcker för allmän visning.

besökare häpnar rent av, i synnerhet de som tror att "psalmböcker, det finns väl bara en?"

I Psalmboksmuseet på Kroken är det fri entré och det ingår gratis guidning med presentation av ett urval av de 1600 utgåvor som finns i museet. Böckerna är sorterade utifrån anknytning till de 27 olika svenska samfund som finns

representerade, eller avsaknad av sådan koppling då många givits ut av enskilda personer. Därtill är alla böcker försedda med överblickbar information och är till för att bläddra i. Antikvariskt bevarande åligger andra.

Den äldsta originalboken är 1697 års korallbok, men flera tidigare utgåvors faksimiler finns också att begrunda. De minoritetsspråk som givit ut psalmböcker finns också representerade och ett antal nordiska utgåvor, dock ingen på isländska, än. Därtill finns en del svenskspråkiga psalmböcker utgivna i främst Finland eller Amerika. Hugade besökare erbjuds prova att spela på ett gammalt psalmodikon, eller en så kallad "resväskorgel".

I Lillstugans kök finns möjlighet att förhandsboka enklare servering och där är Lasse-Maias gårdsbutik belägen. På övervåningen finns en forskarvåning att disponera fritt för gäster som behöver mer tid att fördjupa sig i samlingarna.

För att komma till museet kör man riksväg 63 från Karlstad mot Ludvika, Filipstad. Snart efter Alsters kyrka tar man tvärvägen mot Forshaga och strax ser man den vita vägskylt som sattes upp våren 2018 med texten "Psalmboksmuseum" och gårdsbutiksymbolen. Trots ihärdiga försök och överklaganden för att få en skylt utmed riksvägen, så blev det avslag med motivering att "resenärer förmodas planera sin resa till utflyktsmål". Att det sen är ytterst få som kan tänkas söka efter ett så udda museum bekom dem inte.

Den äldsta bibeln i samlingarna är nu 400 gammal då den gavs ut av Gustav II Adolf 1618 som en språklig översyn av Gustav Vasas bibel från 1541.

Fakta

Öppet som regel, men ring gärna innan.

Adress: Kroken, Döle 431, 655 93 Karlstad

Tel: 076-7721564

E-post: maria@gammelbo.se

Webb: psalmboksmuseum.se

Tillgänglighet: Ramp finns vid behov (2 trappsteg). WC på övervåningen.

Parkering: På gamla tennisplanen. Bussar stannar med fördel utmed vägen.

Innehavare: Maria Lagerman och Fredrik Haeffner.

En ovanlig rikt ornamenterad psalmbok av 1819 års utgåva tryckt 1913 tryckt på Kungliga Hofbokbinderiet.

I Landstads Kirkesalmebog från 1892 kostade man på sig ordentliga kyrkobeskrivningar med 136 bilder där även de traditionella stavkyrkorna ingår. Ingen enda psalmbok i museet innehåller beskrivningar av samfundets kyrkobyggnader.

Tramporgeln går att vika ihop för att bäras iväg som en resväska, skämtsamt även kallad "snabbfrälsare".

Demokratins skattkammare

||| Pia Shekther, ordförande SMBF

Ar 2015 beslutade regeringen att ge Kungliga biblioteket i uppdrag att ta fram ett förslag till Sveriges första nationella biblioteksstrategi. Erik Fichtelius utsågs som samordnare för arbetet. SMBF:s styrelse insåg vikten av att verka för musikens del i strategin och vi bjöd in Fichtelius till våra årsmötesdagar 2017. Därefter skrev jag som representant för föreningen en så kallad depesch med fokus på musiken på Sveriges folkbibliotek. Jag skrev också ett "remissvar" på utkastet, "Från ord till handling". I egenskap av SMBF:s ordförande har jag dessutom skrivit en debattartikel i Biblioteksbladet 2019:1.

Tyvärr gav våra ansträngningar ett mager resultat i förslaget, "Demokratins skattkammare", som överlämnades till regeringen i mars 2019. Musiken ägnades endast fem meningar och inkluderade den mycket olyckliga formuleringen "Det är inte effektivt eller

meningsfullt för alla folkbibliotek att ha egna större samlingar av noter och musiktryck som kan möta det lokala musiklivets behov".

Här följer min kommentar till debatten om biblioteksstrategin i Dagens Nyheter:

"I förslaget till nationell biblioteksstrategi har musiken tillägnats fem (5) meningar! Här talas om noter som en mycket efterfrågad medieform och det lokala musiklivets behov. Den egendomliga slutsatsen man trots detta har kommit fram till är att det inte är "effektivt eller meningsfullt för alla folkbibliotek att ha egna större samlingar av noter". Om noter är en mycket efterfrågad medieform och det finns ett behov hos det lokala musiklivet bör väl folkbiblioteken tillgodose det? Ska den musikintresserade allmänheten utanför Sveriges storstäder helt vara hänvisad till en onlinekatalog för fjärrlån från Stockholm utan att kunna bläddra

och låta sig inspireras? Det goda samarbetet mellan folkbibliotek och det lokala musiklivet – kommunala kulturskolor, kyrkor, föreningar, festivaler etc. – är väl något man bör stödja på alla sätt? I egenskap av ordförande för Svenska musikbiblioteksforeningen vill jag framföra att medlemmarna tycker att musiken behandlas styvmoderligt i förslaget till biblioteksstrategi. Vi anser istället att man bör satsa offensivt på musiken som spelar en så stor roll i människors liv. En god tillgång till musik på landets folkbibliotek är en demokratifråga!"

Nu återstår endast möjligheten att lobba gentemot Kulturdepartementet direkt. Jag hoppas att få till stånd ett möte med kulturminister Amanda Lind före sommaren. Helena Wessman, rektor på Kungliga musikhögskolan i Stockholm, har lovat att vi gör en gemensam uppvaktning. Vi ger inte upp!

Musikfrämjande folkbiblioteksarbete i en tid av streaming och upplevelseorientering

Sammanfattning av Niklas Brogren Persson, Göteborgs stadsbibliotek

Ifol publicerades masteruppsatsen *Musikfrämjande folkbiblioteksarbete i en tid av streaming och upplevelseorientering*, skriven av Frans Utterström. Uppsatsen handlar om vilken roll folkbiblioteken av idag kan ha i att på meningsfulla sätt nå ut med gratis musik till unga människor.

Syftet med uppsatsen är att ”ta reda på hur folkbiblioteken kan arbeta för att visa sig relevanta för och nå ut till unga med avgiftsfri musik i en tid av streaming och upplevelseorientering”, och frågeställningarna är dessa:

- Vad kännetecknar folkbibliotekens musikverksamhet?
- Hur ser folkbibliotekspersonal på musikströmningstjänster i relation till musikverksamheten?

Den empiriska undersökningen bygger på intervjuer med bibliotekspersonal i Eskilstuna, Västerås, Stockholm, Solna, Handen, Göteborg och Vänersborg. Resultatet är uppdelat i två delar; ”Musikverksamheten” och ”Musikströmningstjänsters möjliga framtida roll”; och tolkas i relation till två teoridelar: ”Vikten av musik i människors liv” och ”på jakt efter meningsfulla upplevelser”.

Även om utlånen av musikkärande format generellt sett minskat finns det demokratiska skäl att fortsatt tillhandahålla dem. Men att skivorna framförallt lånas av medelålders män tyder på ett tomrum gällande bibliotekens förmåga att erbjuda ett brett urval av avgiftsfri musik till hela befolkningen.

Att abonnera på kommersiella musikströmningstjänster ses av de intervjuade som troligen för kostsamt och i någon mån överflödigt. De intervjuade ställer sig då generellt mer positiva till att biblioteken skulle kunna tillhandahålla en egen tjänst. En sådan tjänst skulle kunna synliggöra lokala musiker och skulle kunna sätta bibliotekens musikverksamheter på kartan både nationellt och internationellt.

Diskussion: För att nå unga kan biblioteken behöva rikta sig till dessa mer explicit, snarare än att se musikavdelningen som i första hand en vuxenavdelning. Musikbeståndet skulle kunna betraktas som ett medel för upplevelser snarare än ett mål i sig. Musiken kan levandegöras för de unga besökarna genom att den sätts in i såväl oväntade som meningsfulla sammanhang. Verksamhet liknande Demoteket skulle kunna tas i bruk på nytt, men i en digital kontext. Idag finns fler tekniska möjligheter än någonsin tidigare för verksamma artister att sprida sin musik internationellt. Folkbiblioteken skulle kunna ha en nyckelroll i detta.

Uppsatsen finns att läsa i sin helhet via DiVA bit.ly/2QpzYGj

Lou Reed- arkivet

och var ska de klassiska rockfotografierna ta vägen?

||| Tobias Danielsson, text

Lou Reed & Laurie Anderson. Källa: Wikimedia Commons.

Imars 2019 öppnade New York Public Library ett arkiv över Velvet Underground-medlemmen Lou Reed (1942–2013) för allmänheten. Det var frukten av mer än tre års arbete då Lou Reeds inte mindre berömda fru, Laurie Anderson, och några medarbetare till henne hade gått igenom rockikonens kvarläten-skap.

Som ett föredömligt exempel för andra "arkivgivare" hade Laurie Anderson dessutom själv digitaliserat ljudmaterialet: "Jag tycker att det är väldigt svårt att lämna över några boxar till någon och bara säga: Digitalisera det här!" säger hon i en intervju med den brittiska dags-

tidningen The Guardian (25/3 - 2019). Förutom en databas med ett hundratal inspelningar (liveinspelningar, demoinspelningar, studioutdrag med mera) innehåller arkivet allt från handskrivna sångtexter till en anteckningsbok med Lou Reeds favoritrestauranger i New York. Den ansvarige vid NY Public Library för arkivet, Jonathan Hiam, menar att Lou Reeds arkiv är en daglig detaljbeskrivning av allt vad det innebar att vara Lou Reed och en populär offentlig person. Arkivet är tillgängligt för

“ ”Jag tycker att det är väldigt svårt att lämna över några boxar till någon och bara säga: Digitalisera det här!”

alla som har lånekort vid NY Public Library vilket också är i Lou Reeds anda: "Att vem som helst kan komma åt hans arkiv med ett lånekort vilket vem som helst kan skaffa talar väldigt mycket till hans egen estetik vilken omfattade alla människor, speciellt dem som var marginaliserade", avslutar Jonathan Hiam.

I en annan intervju för The Guardian (7/5 – 2019) varnar den brittiske fotografen Jill Furmanovsky, känd för att ha fotograferat klassiska band som Sex Pistols, Pink Floyd, Joy Division och Oasis med flera, att ett kulturarv riskerar att försvinna då det inte finns en självklar arena för rockfotografin. "Det behövs ett permanent hem för brittisk rockfotografi... För närvarande säljer man ut samlingar, eller lägger ut dem på auktion där de antingen kan gå till en privat samlare eller en institution som bara kommer att sitta på dem" menar Furmanovsky som tycker att det finns en allmän blindhet kring betydelsen av att bevara den brittiska musikhistorien. Hon menar att tidigare försök att skapa ett brittiskt rockmuseum har varit helt otillräckliga. Hennes egna fotografier har bland annat varit med på Victoria & Albert-museets framgångsrika Pink Floyd och David Bowie utställning och hon anser att om man inte bevarar brittisk rockfotografi från 70- till 90-tal för en ny generation vore det att jämföra med en kollektiv minnesförlost.

100-årsjubileumskonferens Svenska samfundet för musikforskning

Musikforskning idag 2019, 12–14 juni 2019
Göteborgs universitet

Välkommen till den sjuttonde svenska musikforskarkonferensen. I år firar vi 100 år och detta uppmärksammas på olika sätt i konferensen och med jubileumsskrift. Tematiken för konferensen är öppen, och alla bidrag som uppmärksammar den svenska musikforskningens historia, nutid och framtid hälsas välkomna. 2019 års konferens är förlagd till Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet. Konferensen vänder sig till forskare, doktorander och studenter inom musikområdet.

Musikforskning idag 2019 arrangeras gemensamt av Svenska samfundet för musikforskning (SSM) och Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet.

Länk till Samfundets nya hemsida: www.musikforskning.se

Programmet kommer att vara klart i mitten av maj - några exempel:

- Louise Eulau kommer att presentera "Fonogrammet och gramfonens betydelse för Ingmar Bergmans produktion och konstnärskap". I Fontes vol

65: nr 4 dec 2018 har Louise Eulau publicerat en diskografi "Ingmar Bergman's Record Collection: A Discography".

- Kia Hedell gör en presentation med namnet "Sven E Svensson som musikforskare. En presentation av Sven E. Svensson arkiv i Uppsala universitetsbibliotek och vad det berättar om tonsättaren Gustaf Fredrici".

- Jan-Olof Rudéns presentation har titeln "Musiken i stormaktstiden sedd genom Tobias Norlinds och Carl-Allan Mobergs glasögon".

Föreningen för museernas arkiv-, biblioteks- och bildarkivanställda

MABBAS bildades som en intresseförening inom Svenska museiföreningen under museiveckan 1985 i Stockholm och hette då Museernas arkiv-, biblioteks- och bildarkivanställdas sammanslutning, MABBAS. MABBAS konstituerades som självständig ideell förening och har egna stadgar sedan 1992.

MABBAS är en intresseförening för de personer som är verksamma inom arkiv, bibliotek och bildarkiv vid svenska museer och liknande institutioner.

Även personer med anknytning till föreningens intresseområden kan vinna medlemskap. Juridiska personer kan erhålla medlemskap.

Föreningen drivs helt ideellt och är stiftad för att bereda medlemmarna möjlighet till förkovran och inspiration i sina yrken när det gäller arkiv- och biblioteksfrågor samt för att främja erfarenhets- och yrkeskontakter samt för att bevaka befintlig forskning och utveckling inom föreningens intresseområden. Det sker genom olika sorts insatser, an-

tingen i föreningens egen regi eller i olika former av samarbeten.

MABBAS erbjuder:

- kurser, utbildning, fortbildning, seminarier
- föreläsningar, debatter och diskussioner
- studieresor och studiebesök
- yrkeskontakter
- information

För mer information om MABBAS se foreningenmabbas.wordpress.com

Summary in English

- Report from the annual meeting in April, including visits to the Nydahl Collection and Swedish Museum of Performing Arts
- A presentation of the Hymnbook

Museum outside Karlstad in Värmland

- Niklas Brogren Persson gives us a summary of the thesis by Frans Usterström, "Music promotion at pub-

lic libraries in a time of streaming and experience orientation"

- A new book presenting a local jazz musician, the saxofon player Börje Fredriksson